

Omverden vurdering

De fleste vet at ustabile eller uforutsigbare omgivelser er en kilde til risiko. Mindre kjent er at svært stabile og forutsigbare omgivelser også kan være en risiko for prosjektet. Kanskje tar man forutsigbarheten for gitt og blir overrasket når det viser seg at ting har forandret seg?

Formålet med omverden vurderingen er todelt

1. å øke bevisstheten om hvor viktig eller stabil prosjektets omverden er
2. å spisse risikoidentifiseringen for å effektivisere risikostyringen

Selv om en omverden vurdering kan gjøres av en person alene så er det alltid bedre om to eller tre personer gjennomfører den sammen – det tar ikke lang tid; en halvtime er ofte nok.

Gjennomføring

- Vurder om eksemplene på vurderingsområder passer. Juster listen så den blir relevant. Noen eksempler på andre områder er lagt inn etter skjemaet, eller se i risikouniverset.
- Tenk gjennom hvordan prosjektet påvirkes av de enkelte områdene i listen, og kryss av i skjemaet. Men husk: Dette er ikke en utredning eller et dokumentasjonsprosjekt
 - a. *Er området viktig for prosjektet?* Noter svaret ja/nei i kolonne “Viktig”
 - b. *Er området forutsigbart/stabilt?* Sett en “X” i den mest passende av de tre kolonnene merket dårlig, normal og god. Det bør være flere kryss i kolonnen for normal forutsigbarhet enn i de to andre til sammen
 - c. Kommentarfeltet brukes når det ikke er opplagt hvorfor avkryssingen er gjort som den er gjort. (Bare noter stikkord i kommentarfeltet)
- Gjør til slutt en helhetsvurdering av hvor forutsigbar omverdenen er

Bruk i risikovurderingen

Eksempel på prioritering av tidsbruk/fokus:

- Høyest fokus: Viktig = JA **og** forutsigbar/stabil = GOD **eller** DÅRLIG
- Middels fokus: Viktig = JA **og** forutsigbar/stabil = NORMAL
- Lavt fokus: Viktig = NEI

Eksempel på spørsmål å vurdere:

- Er stabilitet en forutsetning eller suksessfaktor for prosjektet?
- Hva kan skje om et område fortsetter å være uforutsigbart/ustabilt?
- Hvilke hendelser kan forverre forutsigbarhet/stabilitet? Hva skjer da?
- Hvilke muligheter åpner seg om et område blir mer forutsigbar/stabil?
- Hvilke hendelser kan gjøre et område mye mer forutsigbart/stabilt?
- Utnyttet forutsigbare/stabile områder godt nok – går vi glipp av muligheter?

Eksempel på områder å vurdere

Ut over kategoriene i risikouniverset, er det mange faktorer som kan påvirke prosjektet:

- Geopolitikk (kan f.eks. påvirke informasjonssikkerhet, leverandørvalg)
- Språk
- Virksomhetskultur, nasjonal kultur
- Infrastruktur (f.eks. vann, energi, transport, bygg og anlegg)
- Miljø (grønn politikk), arbeidsmiljø
- Arbeidskraft/humankapital/kompetanse
- Pasienter, pårørende
- Helsepersonell
- Legekontorer, kommuner, fylkeskommuner
- Politiske føringer
- Sosiale forventninger, pressgrupper
- Makroøkonomi og valutakurser (nasjonalt, internasjonalt)
- Forsyningskjeden («Supply chain»)
- Ledelse, bestillerkompetanse
- Disruptive / transformativ endringer
- Incentiver, incentivstruktur
- Misligheter
- Helseforetak
- RHF-et
- Kravspesifikasjon
- Gevinstrealisering
- Språk / nasjonal kultur
- HW plattform
- SW plattform
- Teknologisk utviklingstakt
- Integrasjoner
- Makroøkonomi/valutakurs

- Leverandører
- Driftsorganisasjon
- Eierstyring
- Andre prosjekter
- Sluttbrukere
- Interessenter utenfor HSØ

Merk: Begrens omverdivurdiveringen til 10-12 områder. Den blir sjeldent bedre av at den strekker seg over mange sider eller tar lang tid å gjennomføre.

Mer informasjon om risikostyring

Alle dokumenter om risikostyring ligger i CA PPM/Clarity, og er listet opp i tabellen under.

CA PPM → Hjem → Kunnskapsbase → 00 - Prosjektveiviser versjon 1.0 →
Veiledere/Maler

Dokument	Innhold
Veileder Risikostyring i prosjekter	<ul style="list-style-type: none">Beskriver risikostyring i prosjektmodellenTipser om stegene i risikostyringsprosessenHar innebygget maler og risikounivers
Veileder Risikounivers	<ul style="list-style-type: none">Kategoriserer noen områder hvor HSØs prosjekter erfaringsmessig kan ha risiko
MAL Risikoplan	<ul style="list-style-type: none">Et utgangspunkt for å lage en risikoplan for et prosjekt eller program
MAL Risikoregister	<ul style="list-style-type: none">Et Excel-regneark som er et alternativ til å registrere risikoer i CA PPM / Clarity
MAL Risikobilde	<ul style="list-style-type: none">Presentasjon av risikobilde (negativ og positiv risiko) samt sammenfatning av enkeltrisikoer
MAL Omverdivurdering	<ul style="list-style-type: none">En teknikk for å se helhet i omgivelser og å fokusere risikovurderingerKan understøtte interessentanalyser